

Тема 5

«Ігри для розуму – методи пошуку нестандартних рішень»

Сизоненко Олена Володимирівна

План

- 1. Загальна характеристика методів розвитку креативного мислення**
- 2. Лінійні методи креативного мислення**
- 3. Інтуїтивні методи креативного мислення**

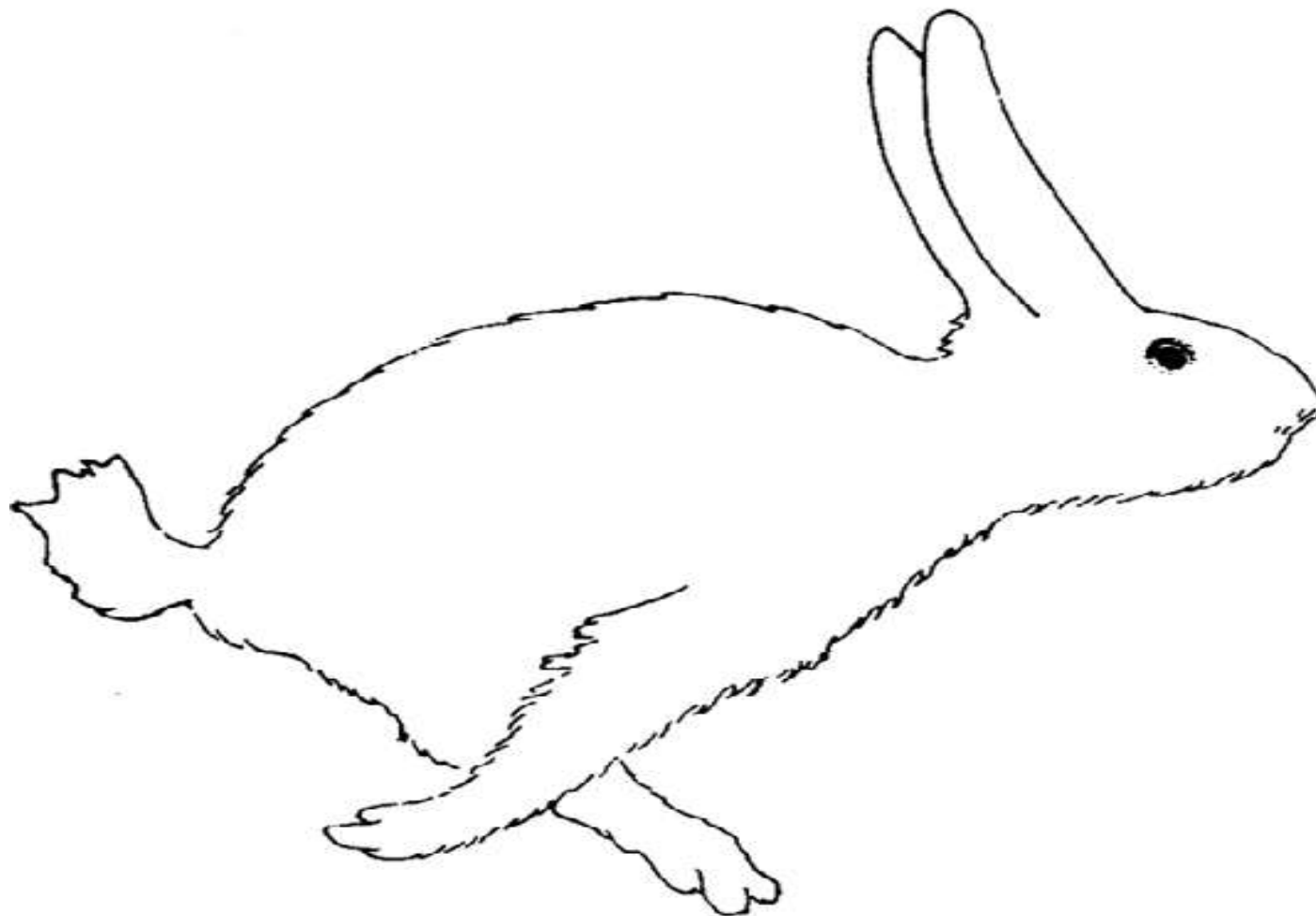
2. Лінійні методи креативного мислення

Метод «Запитання СКАМПЕР»

Того, хто вміє змінювати тактику щодо свого супротивника й за рахунок цього отримати перемогу, можна назвати небесним воїном.

Сунь-цзи

Маніпуляція — сестра креативності.

**Коли ви шукаєте альтернативних
варіантів, відбувається таке:**

«Що таке половина тринадцяти?»

АЛЬТЕРНАТИВИ:

- шість з половиною
- можна поділити навпіл цифру 13, і ви отримуєте 1 і 3 ($1/3$).
- Можна поділити кількість літер у слові «тринадцять» і вийде по п'ять літер.
- Якщо число 13 позначити римськими цифрами XIII і поділити навпіл, до вийде 11 і 2 (XI/II).
- Якщо ділити XIII ще інакше, по горизонталі, то вийде дві вісімки (VIII/VIII).

це список питань, які спонукають до
вироблення нових ідей.

Деякі з цих питань уперше були
запропоновані Алексом Осборном, першим
дослідником креативності.

Відтак вони були впорядковані Бобом Еберле
і зведені до мнемічних вказівок.

План дій

- *Substitute something* - Замініть щось.
- *Combine it with something else* - Поєднайте це з чимось іншим.
- *Adapt something to it* - Адаптуйте до цього щось.
- *Modify or Magnify it* - Модифікуйте або збільшіть щось.
- *Put it to some other uses* - Запропонуйте інше застосування.
- *Eliminate something* - Викиньте щось.
- *Revers or Rearrange it* - Поміняйте щось на протилежне або реорганізуйте його.

Застосування методу СКАМПЕР

- Виокремте завдання або проблему, які ви хочете обміркувати.
- Під час розв'язання завдання чи проблеми щоразу ставте запитання СКАМПЕР і дивіться, які з'являються нові ідеї. Коли ви ставите самому собі запитання СКАМПЕР, то ніби молоточком простукуєте завдання з метою виявлення в ньому порожнин.

Виробник скріпок для паперу хоче вдосконалити свою продукцію.

- ***Substitute something*** - Замініть щось.
- Як ми можемо сформулювати питання ?
- Ваші варіанти
- Що можна *замінити* в скріпці?

Виробник скріпок для паперу хоче вдосконалити свою продукцію.

- ***Combine it with something else*** - Поєднайте це з чимось іншим.
- Як ми можемо сформулювати питання ?
- Ваші варіанти
- З чим я можу *поєднати* скріпку, щоб вона стала чимось новим?

Виробник скріпок для паперу хоче вдосконалити свою продукцію.

- *Adapt something to it* - Адаптуйте до цього щось.
- Як ми можемо сформулювати питання ?
- Ваші варіанти
- Що я можу *приспосувати* до скріпки?

Виробник скріпок для паперу хоче вдосконалити свою продукцію.

- *Modify or Magnify it* - Модифікуйте або збільшіть щось.
- Як ми можемо сформулювати питання ?
- Ваші варіанти
- Як я можу *модифікувати* скіпку?
- Чим я можу *доповнити* скріпку?

Виробник скріпок для паперу хоче вдосконалити свою продукцію.

- ***Put it to some other uses*** - Запропонуйте інше застосування.
- Як ми можемо сформулювати питання ?
- Ваші варіанти
- Які *інші застосування* я можу знайти для скріпки?

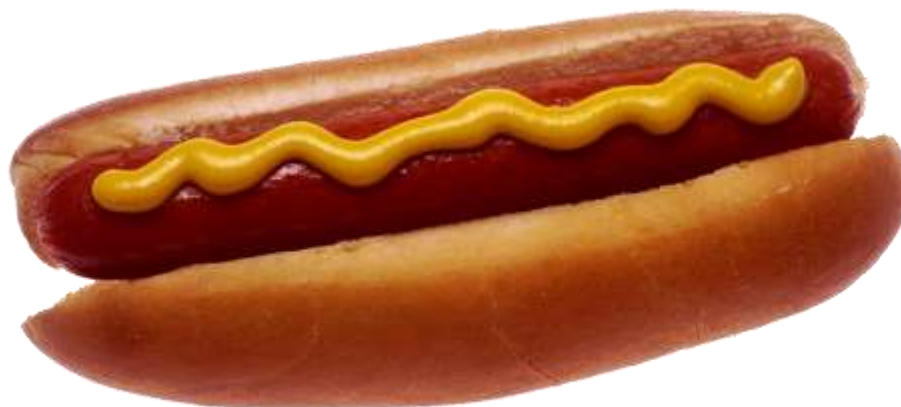
Виробник скріпок для паперу хоче вдосконалити свою продукцію.

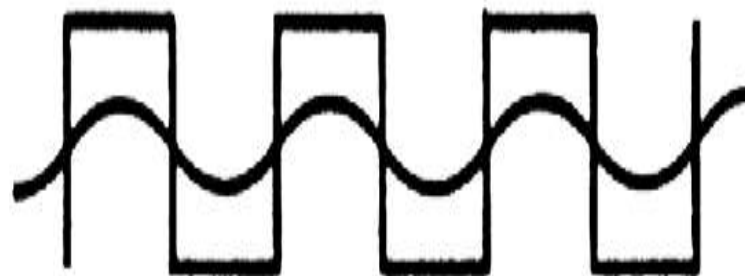
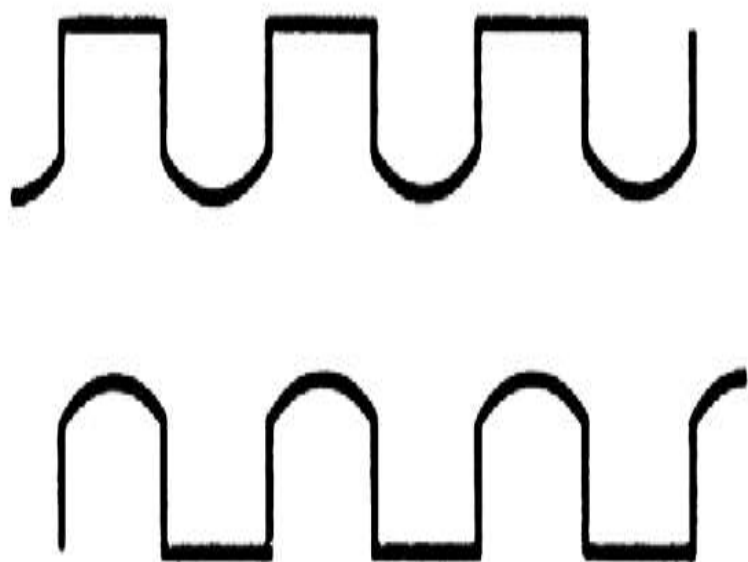
- *Eliminate something* - Викиньте щось.
- Як ми можемо сформулювати питання ?
- Ваші варіанти
- Що можна *забрати* зі скріпки?

Виробник скріпок для паперу хоче вдосконалити свою продукцію.

- ***Revers or Rearrange it*** - Поміняйте щось на протилежне або реорганізуйте його.
- Як ми можемо сформулювати питання ?
- Ваші варіанти
- Що можна *поміняти* в скріпці на *протилежне*?
- Який *вигляд матиме* найкраща скріпка?

ЗАМІНЮЙТЕ

З метою віднаходження ідей за допомогою заміни ставте такі запитання:

- Що можна замінити?
- Кого можна замінити?
- Що ще можна замінити?
- Чи можна змінити правила?
- Інші складові? Інші матеріали?
- Інші процеси або процедури?
- Інша енергія?
- Інше місце?
- Інший підхід?
- Що ще можна запропонувати замість цього?
- Яку іншу частину можна запропонувати замість цієї?

ПОЄДНУЙТЕ

Поєднуючи, запитуйте:

- Які ідеї можна поєднувати?
- Чи можемо поєднати цілі?
- Як щодо асортименту товарів?
- Як щодо створення суміші, сплаву, ансамблю?
- Чи можна поєднати пристрої?
- Який інший предмет можна з'єднати з цим предметом?
- Як можна скомпонувати комбінацію?
- Що можна поєднати, щоб примножити кількість можливих застосувань?
- Які матеріали можна поєднувати?
- Чи можна поєднувати потреби?

ПРИСТОСОВУЙТЕ

Щоб стати фахівцем із пристосування, запитуйте:

- На що ще це схоже?
- На які ще ідеї це наштовхує?
- Чи були в минулому ще якісь паралелі?
- Що я можу скопіювати?
- Кого я можу наслідувати?
- Яку ідею я міг би інкорпорувати?
- Які ще процеси можуть бути пристосовані?
- Що ще може бути пристосоване?
- У які ще контексти я можу помістити свою концепцію?
- Які ідеї поза межами моєї сфери діяльності я можу інкорпорувати?

ЗБІЛЬШУВАТИ

- *Що можна збільшити або розширити?*
- *Що можна перебільшити?*
- *Що можна додати? Час? Силу? Висоту? Довжину?*
- *А як щодо більшої частоти? А як щодо нових*
- *можливостей?*
- *Що може збільшити вартість?*
- *Що можна подвоїти?*
- *Як можна довести це до найбільшого максимуму?*

ЗМІНЮВАТИ

Для того щоб модифікувати ідею, запитайте:

- Як це можна змінити в кращий бік?*
- Що можна модифікувати?*
- Чи можливий новий поворот?*
- Чи можна змінити колір, рух, звук, запах, форму, вигляд?*
- Чи можна змінити назву?*
- Чи можна провести інші зміни?*
- Які зміни можна внести в плани? У процеси? У маркетинг?*
- Яких інших форм може набути цей виріб? А чи можлива інша упаковка?*
- Як усе це можна поєднати?*

General Motors

«Авто будь-якого кольору та форми для будь-якого гаманця та призначення».

Ford Motors

«Кожен споживач зможе пофарбувати авто в будь-який колір, якщо це авто — чорне»

60% 20 %

ЗАПРОПОНУВАТИ ІНШЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Для того щоб віднайти інше застосування, потрібно себе запитати:

- Як ще можна це використати?*
- А чи існують ще якісь нові способи застосування?*
- А чи є ще якісь способи застосування, якщо змінити початкову ідею?*
- Що ще можна з цього зробити?*
- Які потенційні ринки збуту?*
- Яким може бути продовження? Якими можуть бути інші ринки збуту?*

Викиньте щось

Знаходьте можливість зменшувати, усувати, спрощувати, опускати та мініатюризувати, ставлячи собі такі запитання:

- А що, коли б це було меншим?*
- Що я можу знехтувати?*
- А чи потрібно мені це поділити? Розрізати? Розділити на різні частини?*
- А чи варто щось недомовити?*
- Спростити? Зробити мініатюрним? Ущільнити? Зробити компактнішим?*
- Забрати? Видалити?*
- А чи можуть правила бути усунуті?*
- Що є необов'язковим?*

Поміняйте щось на протилежне або реорганізуйте це

Запитайте:

- *Яка інша перестановка могла б бути*
- *кращою?*
- *Замінити складові?*
- *Інший патерн? Інше розташування?*
- *Інша послідовність? Змінити порядок?*
- *Поміняти місцями причину й наслідок?*
- *Змінити темп?*
- *Змінити графік?*

ПЕРЕВЕРНУТИ НА ІНШИЙ БІК?

Реверсний підхід передбачає такі запитання:

- Як можна поміняти місцями позитивне та негативне?*
- Що є протилежностями?*
- Що тут є негативним?*
- Чи можу я це вивернути навиворіт? Обернути догори ногами? Поміняти місцями гору й низ?*
- Що там ззаду?*
- А якби поміняти ролі?*
- А якби зробити це несподівано?*